

Andrzej Marcinkowski

Pytania i odpowiedzi prawne

Palestra 40/7-8(463-464), 105

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Andrzej Marcinkowski

**Czy uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca
zagadnienie prawne w trybie art. 391 k.p.c.
wiąże tylko w danej sprawie?**

Przepis art. 391 § 2 k.p.c. stanowi, że uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne, wiąże w danej sprawie. Pytanie zostało sformułowane, czy wiąże tylko w danej sprawie, a więc *implicite* zawiera znak zapytania: jakie jest jej znaczenie w innych sprawach?

Sąd Najwyższy w postanowieniu z 19 października 1995 r. I PZP 29/95 (ogł. OSN Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nr 9/45, poz. 129 z 1996 r.) stwierdził, że „zgodnie z art. 391 § 2 k.p.c. uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne, wiąże tylko w danej sprawie. W innych sprawach treść i uzasadnienie uchwały mogą jedynie stanowić pomoc przy dokonywaniu wykładni prawa”.

W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż sformułowanie „rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego wiąże” oznacza, że sąd nie może odmiennie rozstrzygnąć zagadnienia objętego odpowiedzią prawną udzieloną przez Sąd Najwyższy. Skoro tego rodzaju uchwała wiąże na podstawie wyraźnego przepisu proceduralnego tylko w danej sprawie, to jedynie autorytet Sądu Najwyższego i powaga jego orzeczeń sprawiają, że uchwała taka może stanowić wskazówkę rozstrzygnięcia także w innych, podobnych sprawach. Sąd Najwyższy sformułował tę myśl stwierdzając, że „uchwała Sądu Najwyższego podjęta w trybie art. 391 § 1 k.p.c. w sprawie, może jednak stanowić pomoc przy dokonywaniu oceny prawnej i wykładni prawa w innej rozpoznawanej sprawie”.

Tak więc uchwała podjęta w trybie art. 391 § 1 k.p.c. wiąże sąd tylko w tej sprawie, w której została wydana, ale pośrednio oddziałuje szerzej, gdyż wpływa także na inne orzeczenia w podobnych sprawach i to mocą powagi orzeczenia Sądu Najwyższego.

Przedstawiona kwestia znakomicie ilustruje tezę, iż w państwie prawa orzeczenia Sądu Najwyższego mają zawsze szczególny walor i wpływają pośrednio na treść orzeczeń sądów niższych instancji.